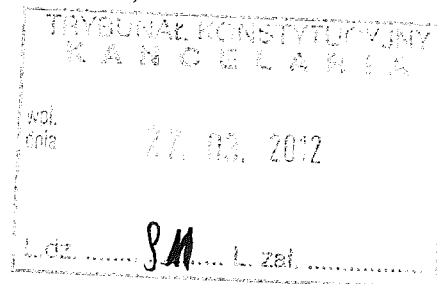

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Władysław Kosiniak-Kamysz

Warszawa, dnia 26 marca 2012 r.

DUS-071-16-MC/12

Pan
Andrzej Rzepliński
Prezes Trybunału Konstytucyjnego

Szanowny Panie Prezesie

W związku z wystąpieniem Pana Prezesa z dnia 3 lutego 2012 r. sygn. akt K 7/12 w sprawie przedstawienia opinii, czy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczące zgodności z Konstytucją ustawy z dnia 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 291, poz. 1706) może wywołać skutki wiążące się z nakładami finansowymi nie przewidzianymi w ustawach, o których mowa w art. 43 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.), z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Sytuacja finansowa funduszu rentowego w latach 2005 – 2007 jakkolwiek nie najlepsza, była jednak zadowalająca. Wejście w życie przepisów zmierzających do obniżenia składki rentowej z 13 % do 6 % spowodowało jej duże pogorszenie. W pierwszym etapie od 1 lipca 2007 r. składka rentowa uległa obniżeniu z 13% do 10%. W wyniku tej obniżki wpływy składkowe funduszu rentowego zmniejszyły się w 2007 roku o 3,5 mld zł. Od 1 stycznia 2008 r. ponownie obniżono stopę procentową składki na ubezpieczenia rentowe z 10,0% do 6,0%. Łączny efekt tych obniżek to zmniejszenie wpływów składkowych funduszu rentowego w 2008 r. o 23,2 mld zł, a w 2009 r. o 26,1 mld zł.

Poniższa tabela prezentuje, jak kształtowała się sytuacja finansowa funduszu rentowego w latach 2005-2012 (w mln zł):

A - wpływy składek

B - wydatki na świadczenia

C - różnica wpływy – wydatki

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Plan na 2012
A	32 161,4	31 928,7	32 870,7	22 043,8	22 402,6	22 818,5	23 996,4	32 234,5
B	37 265,1	37 230,6	34 114,6	35 992,3	37 779,5	39 545,8	40 232,5	42 077,9
C	-5 103,7	-5 301,9	-1 243,9	-13 948,5	-15 376,9	-16 727,3	-16 236,1	-9 843,4

Wypłacalność świadczeń z ubezpieczeń społecznych, zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, gwarantowana jest przez państwo. W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz Ubezpieczeń Społecznych może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i pożyczki, które mogą być przeznaczone na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń, jeśli przychody przekazywane na rachunki wyodrębnionych w ramach FUS funduszy nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń. W omawianym okresie FUS otrzymywał dotacje z budżetu państwa na wypłatę świadczeń, a ponadto w latach 2009-2011 otrzymał pożyczki z budżetu państwa.

Należy też wskazać, że zmniejszenie składek na ubezpieczenia społeczne potrącanych od ubezpieczonych spowodowało dodatkowy wzrost kwoty bazowej, a to z kolei wzrost wydatków na emerytury i renty z FUS. Ponadto obniżka stopy składki na ubezpieczenia rentowe po stronie ubezpieczonego spowodowała zwiększenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, co z kolei wpływa na wzrost wydatków na zasiłki chorobowe, świadczenia rehabilitacyjne, zasiłki macierzyńskie oraz zasiłki opiekuńcze. Szacunkowy wzrost wydatków na świadczenia z FUS z powyższych powodów wyniósł w 2008 r. 0,3 mld zł, a w 2009 r. 0,6 mld zł. Te wszystkie elementy złożyły się na konieczność podjęcia decyzji o podwyższeniu składki rentowej od 1 lutego 2012 r.

W projekcie planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyjęto, że składka na ubezpieczenia rentowe wzrośnie do 8% od 1 lutego 2012 r. Wpływy składek do funduszu

rentowego wyniosą 32,2 mld zł. W przypadku, gdyby przez cały rok obowiązywała składka w dotychczasowej wysokości, tj. 6%, wpływy do funduszu rentowego byłyby niższe o 7,0 mld zł. Zaszłyby wówczas konieczność sfinansowania powstałego niedoboru dodatkowymi środkami, w formie dotacji lub pożyczki z budżetu państwa.

Skutki finansowe podwyższenia składki rentowej zostały uwzględnione w ustawie budżetowej na rok 2012. Zatem ewentualne wycofanie się z podwyżki składki rentowej związane z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego skutkowałoby powstaniem ogromnego niedoboru w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w którym zaplanowano w 2012 r. wzrost o kwotę 7 mld zł przychodów ze składek z tytułu zwiększonej składki rentowej. Oznaczałoby to istotne pogorszenie wyniku finansowego jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do założeń ustawy budżetowej na rok 2012. Zgodnie z Oceną Skutków Regulacji do druku nr 84, łączny pozytywny efekt dla sektora finansów publicznych w 2012 r. to kwota 4 mld zł. Wielkość ta uwzględnia wzrost wpływów ze składek do FUS, a także spadek dochodów podatkowych oraz wzrost pochodnych od wynagrodzeń płaconych przez jednostki sektora finansów publicznych.

Ewentualne przywrócenie obowiązującej składki na ubezpieczenie rentowe dla pracodawców do poprzedniego poziomu wpłynie negatywnie na fakt objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu (EDP). Zgodnie z expose Pana Premiera celem działań rządu jest w 2012 r. wyjście z procedury nadmiernego deficytu, czemu ma służyć szereg działań zapowiedzianych w tym expose, między innymi podwyższenie składki rentowej, skutkujące zmniejszeniem deficytu istotnego elementu finansów publicznych jakim jest Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z rekomendacją Rady Ecofin (z dnia 7 lipca 2009 r.) Polska zobowiązana została do korekty deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej 3% PKB do 2012 r. w wiarygodny i trwały sposób.

Ze względu na wszczętą procedurę Polska podlega ścisłemu monitoringowi sytuacji budżetowej. W przypadku stwierdzenia przez Komisję Europejską (KE) braku działań naprawczych nieuniknione będzie podjęcie dalszych kroków w ramach procedury nadmiernego deficytu, z możliwością nałożenia sankcji. Jeśli Komisja Europejska i Rada Ecofin stwierdzą, że Polska nie wdrożyła rekomendacji Rady Ecofin z art. 126.7 TFUE, określającej termin i sposób zlikwidowania nadmiernego deficytu zgodnie z nowymi zasadami dyscypliny budżetowej Unii Europejskiej (UE), w ciągu 6 miesięcy od otrzymania nowej rekomendacji Rady z art. 126.7 TFUE Polska będzie zobowiązana przedłożyć KE i

Radzie szczegółowy plan działań ograniczających wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych i/ lub zwiększających dochody sektora. Prawo UE przewiduje możliwość nałożenia sankcji finansowych na każdy kraj UE - beneficjenta Funduszu Spójności, jeśli Rada Ecofin negatywnie oceni starania tego państwa dla ograniczenia nadmiernego deficytu. Decyzją Rady może być wstrzymanie całości albo części zobowiązań z Funduszu Spójności wobec danego państwa członkowskiego.

Zgodnie ze wspomnianą powyżej rekomendacją Rady Ecofin, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie może przekroczyć w 2012 r. 3% PKB, a w kolejnych latach konieczne jest dalsze redukowanie deficytu, tak, aby osiągnąć średniokresowy cel budżetowy, który dla Polski wynosi -1% PKB. Należy podkreślić, że dla uzyskania przez Polskę w 2013 r. decyzji Rady kończącej procedurę nadmiernego deficytu niezbędne jest nie tylko zagwarantowanie trwałej redukcji deficytu, lecz także sprowadzenie długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB na ścieżkę spadkową. Rozważając ewentualne zakończenie procedury, KE i Rada będą bowiem analizować nie tylko kształtowanie się deficytu, lecz również ryzyko przekroczenia przez dług sektora instytucji rządowych i samorządowych progu 60%.

z poważaniem

MINISTER

Władysław Kosiniak-Kamysz
Władysław Kosiniak-Kamysz